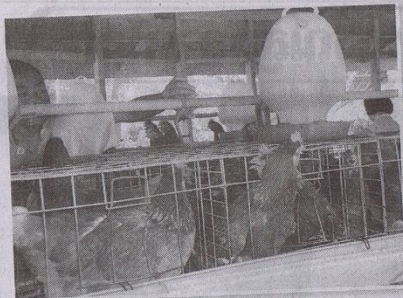

ภาพ เด็กนักเรียนชายหนึ่งอยู่บนหลังเจ้าบุญตุ้งและบุญชู สอดกระเปาะหมอนขวัญใจเด็ก ๆ ที่เดินไปทางไหนก็มีแต่เสียงเรียก ส่วนนักเรียนหญิงกำลังร่วนอยู่กับแปลงผัก โดยมีน้องๆ ออกมาล่ำก้างเข้าแถวตักอาหารกลางวันเองอย่างเป็นระเบียบ ภาพเหล่านี้คงมีให้เห็นไม่บ่อยนักในสถานศึกษา

แต่ที่โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยราช หนึ่งในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนเครือข่ายเซฟรอน พลังใจ พลังคน ที่สนับสนุนโดย บริษัทเซฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด โรงเรียนที่มีพื้นที่กว่า 40 ไร่ ถูกจัดสรรให้เป็นฐานการเรียนรู้รูปแบบครบวงจร โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงผนวกกับวิถีธรรมชาติบ่มเพาะ

ปีที่ 6 ของโรงเรียนทุกคนจะมีเงินออมไว้เป็นทุนการศึกษาตอนเข้าสถานศึกษา อาจารย์ประสงค์ สิทธิรงค์ ครูชำนาญการและครูผู้ดูแลกิจกรรมต่างๆ เล่าว่า นักเรียนทุกคนได้ลงมือปฏิบัติจริงทุกกิจกรรม เพราะแบ่งเป็นกลุ่มสนใจรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย วิถีชีวิตจึงคลุกคลีกับธรรมชาติทั้งต้นไม้ ป่อน้ำ สัตว์เลี้ยงประเภทต่างๆ เช่น ไก่ หมู วัว ควาย กบ จิ้งหรีด ฯลฯ กับห้องเรียนธรรมชาติที่โตเกียว รักและหวงแหน ทั้งยื่นอาหารให้หมู ยืนกลั้วให้วัว-ควาย ร่วมแรงร่วมใจปลูกพืชผักสวนครัว รดน้ำพรรณดิน

ทำก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ ข้อดีคือนำไปหุงต้มภายในโรงเรียน ผลเสียคือส่งกลิ่นรบกวนชุมชนและโรงเรียน แต่แก้ไขโดยการนำน้ำยาอีเอ็ม จากกากน้ำตาลที่ทำขึ้นเองเพื่อดับกลิ่น ด้าน ด.ช.ภาณุวัฒน์ ตอนทอง หรือน้องบั้งปอนต์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง เผยว่า การทำกิจกรรมทุกวันทำให้ซึมซับเรื่องธรรมชาติจนเริ่มหวงแหนทรัพยากร อย่างเช่น มูลสัตว์ ทั้งวัว ควาย ไก่ หมู ก็มีขอยุในตัวเอง พวกเราจึงเก็บมูลสัตว์เหล่านี้พักไว้ไม่บ่อผลิตก๊าซชีวภาพหมักบ่มให้เกิดก๊าซปริมาณมากๆ แล้วต่อท่อก๊าซเข้าไปยังโรงครัวสำหรับใช้เพื่อการหุงต้มและ

หมู่บ้านพอเพียง เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก

หลักสูตรธรรมชาติสร้างเด็กเก่ง โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง

เยาวชนในท้องถิ่น เจ้าบุญตุ้ง และบุญชู ถือเป็นเพื่อนเล่นที่เด็กๆ ทั้งโรงเรียนให้ความรักและความเอ็นดู เพราะทั้งเขื่องและมีนิสัยที่ไม่ดุ ไม่แปลกนักที่เด็กๆ ต่างชอบไปขียนหลังของทั้งสองตัว หากจะพูดว่าบุญตุ้งและบุญชูเป็นเพื่อนที่ช่วยทำให้เด็กๆ ได้สัมผัสและเรียนรู้ธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งก็ไม่ผิด

อาจารย์สมนึก จันทร์แดง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบัวแดง บอกว่า ที่นี่จึงมีฐานการเรียนรู้ต่างๆ ที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยอาศัยสิ่งที่อยู่รอบตัว สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ เช่น ฐานการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ฐานการทำน้ำยาเอนกประสงค์ ฐานการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เช่น การเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงกบ เลี้ยงจิ้งหรีด ฐานการปลูกผัก เช่น การปลูกผักกางมุ้งปลอดสารพิษ การปลูกแก้วมังกร เสาวรส การเพาะเห็ด ซึ่งผลที่ได้จากการทำกิจกรรมเหล่านี้ ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจังที่บ้านของนักเรียนได้ โดยการยืมเงินออมทรัพย์ของนักเรียนไปเป็นทุนในการฝึกอาชีพ และเป็นอาหารหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ดังนั้น นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา

เตรียมธรรมชาติ ชีไก่ ชีวัว ดูความเจริญเติบโตของต้นไม้อะไรและพืชผักที่ตนเองปลูกอย่างประจบประจงด้วยความภาคภูมิใจ สนุกสนานกับบรรยายภาคการเรียนรู้ในห้องเรียนเคียงคู่กับการสร้างแหล่งอาหารการกิน การอยู่ร่วมกัน การรู้จักประหยัดและการออมอย่างต่อเนื่อง

ด.ญ.ชื่อ มอญเอ็ง หรือน้องชื่อ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง บอกว่า รู้สึกดีใจที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพราะทำให้รู้และเข้าใจธรรมชาติมากขึ้น ได้รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ เช่น ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ รู้จักการนำขยะที่ไม่ใช้แล้วไปรีไซเคิล แม้จะใช้งานไม่ได้นานแต่ก็มีประโยชน์กว่าการนำไปทิ้งไว้เฉยๆ บ่อยให้เป็นขยะ ทำลายสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินชีวิตแบบพอเพียงอยู่อย่างพอเหมาะ รู้จักเก็บออม มีความสุขมากกับการได้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ

“สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมคือการรู้จักวิธีการดูแลรักษาป่าไม้ แม่น้ำ การเลี้ยงสัตว์ รู้ถึงข้อดีข้อเสียถึงผลของการทำกิจกรรมนั้นๆ เช่น การ

ประกอบอาหารสำหรับนักเรียน เรียกว่าใช้พลังงานได้อย่างคุ้มค่า เพราะมูลสัตว์ที่คนอาจคิดว่าไร้ประโยชน์ หรือใช้ทำปุ๋ยเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มได้มากมาย สามารถนำมูลวัวมาเพิ่มมูลค่าโดยทำให้กลายเป็นเชื้อเพลิง ไม่ต้องเสียเงินไปซื้อแก๊ส

ส่วน ด.ญ.ญาสินี คำพญา หรือน้องป่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง เล่าว่า ที่นี่ทำหน้าที่ปลูกข้าวเอง โดยมีพ่อแม่ผู้ปกครองและครูช่วยกันด้านปลูกข้าว เก็บเกี่ยวข้าวไว้กินเอง ทำให้เด็กได้เห็นว่าการที่จะได้กินข้าวที่นุ่มนวลและใช้ความอดทนและระยะเวลาแค่ไหน เพื่อให้ได้กินได้เห็นคุณค่าของข้าว ทั้งยังรู้ขั้นตอนการทำ เช่น เวลา

รับประทานอาหารกลางวันทุกคนเข้าแถวเพื่อตักข้าวและกับข้าวเอง เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักความพอประมาณ คือตักให้พอรับประทานไม่มากเกินไป หรือถ้าหากบางคนรู้สึกอ้อยอมาก อยากรจะทานอีกก็สามารถลุกไปตักเพิ่มได้ เพื่อฝึกให้รู้จักคุณค่าของข้าว ส่วนพืชผักที่ปลูกเองในโรงเรียน นำมาทำเป็นอาหารกลางวันของโรงเรียน การทำเกษตรผสมผสานแบบนี้ทำให้มีทุกอย่างเพียงพอสำหรับรับประทาน ไม่ต้องไปซื้อ และยังเหลือพอที่จะส่งออกขายข้างนอก ทำให้มีเงินออม ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันอย่างดี ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบและช่วยเหลือกัน และยังต้องมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จะลงมือทำ

